

JÖVENDŐNK
1959 MÁJ 3.

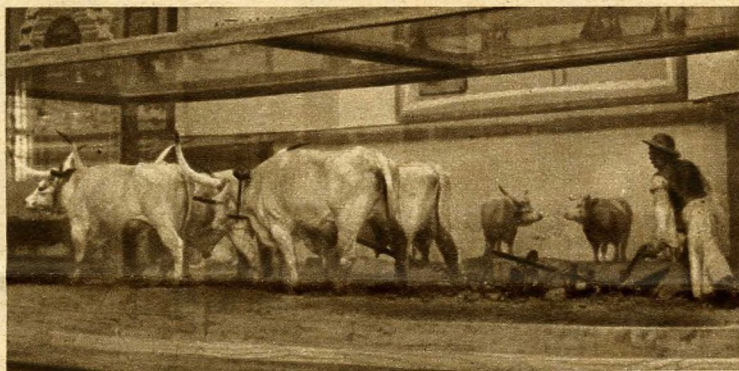
Budapesti 244 levél

Kedves Barátom!

Véletlen szülötte ez a mostani levelem, a szeszélyes áprilisiak köszönd, ha valami figyelemre méltót, vagy elgondolkoztatót találasz benne. A Városligetben sétáltam vasárnap délután, s mire észbe kaptam, már szakadt a különben szívesen fogadott eső, én meg mit tehettem mást, menedéket keresve siettem a legközelebbi épület felé. A Mezőgazdasági Múzeum tornyos, zegzugos várkastély-otthona kínálkozott legelszűl, s így az én pihenésre szánt óráim akarva-

gyarázatokkal. De a mezőgazdaság múltját, történetét is az ősközösségi társadalomig követhettem, s számodra éppen erről lenne mondanivalóm.

Persze, nemigen nevezhetnők még földművelésnek a talaj fel-lazításának azokat a rendkívül primitív módszereit, melyek a barbárság különböző fokain élő őseink idejében az első törekvést jelentették a természet megszelídítésére. Mégis nagyon nagy dolog volt ez az emberiség életében, mert rájött, hogy cél-

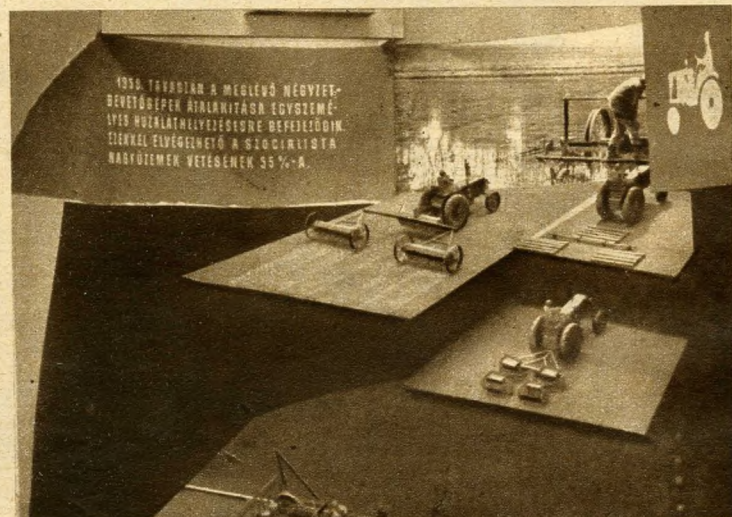
Magyar-fajta ökrökkel szántó paraszt a XIX. században

akaratlan okulásomra szolgáltak. (Mert réges-rég elállt már az eső, mikor én még mindig a múzeum tárlói közt vándoroltam — addigra már belefedkezve a sok új látnivalóba.)

Új látnivalókba — mondom —, mert bár már jártam itt, sok mindent mégis először láthatam most. Hónapról hónapra új termék nyílnak a tudomány és a gyakorlati munka legmodernebb vívmányait szemléltető modellekkel, képekkel és ma-

tudatos tevékenységgel több táplálékhoz juthat, mint addig. S lám, amit egyszer elkezd az ember, azt, ha lassan is, de egyre tökéletesebben, okosabban és természetesen könnyebben is igyekszik csinálni.

Pár lépéssel odébb egyszerre ismerős képre sikklik a tekintetem: egyiptomi rabszolgák ökörfogattal szántanak. Egyikük hajtja az állatokat, a másik meg nagy erővel igyekszik a talajba süllyeszteni a faekét. A kép a

mi időszámításunk előtti harmadik évezredből maradt ránk, tehát maholnap ötezer esztendő lesz. Gondold csak el, mi minden történt azóta! Görög és római, keresztény és mohamedán világbirodalmak születtek és dőltek meg. Az emberiség túljutott a hűbéri és a tőkés rendszeren. A tudósok előbb arra jöttek rá, hogy Földünk kering a Nap körül, (nem pedig fordítva, ahogy még a középkorban is hitték) most meg már arra is képesek vagyunk, hogy mi repítsünk bolygókat a világűrbe.

És mindennek ellenére az ötezer éves kép még mindig ismerős. Hogyne lenne az, hiszen tavaly még a sógorbácsink is a Citrommal meg a Pirossal indult szántani. A különbség persze óriási, hiszen az öreg se nem rabszolga, se nem jobbágy. Szabad ember módján, felemelt fejjel, egyenes derékjal járhat a világban... Járhat, úgy van. De annak Te vagy a megmondhatója, hogy a falutokban hány öregnek hajlott meg örökre a dereka az eke fogásától, a kapa emelgetésétől, a kasza lendítésétől.

Talán fel sem ocsúdok ott a múzeumban, történelmet sommálgató gondolataimból, ha a teremőr nem hívja fel figyelmemet a kukoricatermesztési bemutatóra. De jól tette — utóbb

A kukoricatermesztés gépesítését bemutató modellek
(Karfi István felvételei)

A városligeti Vajdahunyad-vára, ahol a Mezőgazdasági Múzeum van

meg is köszöntem neki —, mert ott azután percek alatt határoztam el, hogy megírom Neked ezt a levelet. Mert lehetetlen lenne nem megírnom, hogy az én vasárnap délutáni »ötezer évig tartó« sétámnak a végén egyszer csak azt olvassom egy magyarázó táblán, hogy tavalay a termelőszoövetkezetek kukoricaföldjein a talajelőkészítési munkáinak 95 százalékát gépek végezték. Azt sem lehet csak úgy magamban megjegyezni, hogy ugyanazokat az előkészítő munkákat, amiket a sógorbácsi tavaly még minden holdján majd 6 napig végzett, a gépek 1,1 nap alatt végezték el a Ti szövetkezeti földeiteken.

Nem bizony, barátom, mert ha én most folytatnám az ilyen számoknak a felsorolását, akkor percek alatt kiderülne — s hidd el, így is van —, hogy ez a legcsodálatosabb forradalmakkal felérő változás. Sőt, ez maga a forradalom, melyet Ti magatoknak vívtok a teljes, az igazi szabadságért. S erre a Ti küzdelmetekre is áll az a nem mai keletű igazság — 5000 év tanulsága ez is —, hogy a győztes forradalmakat szervezett, összefogó és összetartó emberek vívták mindig.

Hát ennyit erről a véletlenül jött vasárnap délutáni múzeumnézésről.

Szeretettel üdvözöl:

Hajdusánszky